

T.a.v: de Nationale ombudsman
Antwoordnummer 10870
2501 WB Den Haag

Betreft: Klacht inzake handelswijze gemeente Arnhem

Datum:

Achternaam:

Voorletters:

Geslacht:

Adres:

Postcode:

Plaats: Arnhem

Telefoon: +31 (0)

E-mailadres:

Ik heb de Nationale ombudsman niet eerder gebeld over mijn klacht.

Wat doet de overheid volgens u niet goed?

Op 27 september 2005 heeft het college 123 woonboten in Arnhem erkend als woonboot.

88 van deze boten lagen op een locatie waar zij konden blijven liggen.

35 woonboten lagen op '[niet geschikte](#)' locaties en dienden dus verplaatst worden.

De gemeente heeft destijds een [resultaatsverplichting](#) op zich genomen om een nieuwe locatie voor minimaal 35 woonboten te ontwikkelen waarvan de gemeente de bestaande ligplaats als ongewenst had bestempeld. De opgave voor het ontwikkelen van een locatie voor die woonboten is opgenomen als [randvoorwaarde](#) voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk.

In de zomer van 2007 heeft de gemeenteraad een [besluit genomen om binnen vijf jaar](#) een veilige en gewenste ligplaats te vinden voor alle woonboten op de ongewenst verklaarde locaties en is er ook budget beschikbaar gesteld om zo nodig woonboten uit te kopen.

De gemeente is er niet in geslaagd om tijdig voor alle woonboten een gewenste locatie te vinden. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te wijzen. Een ervan is een fysiek gebrek aan geschikte plaatsen. Een andere reden is de tussentijdse ontruiming van de ASM-haven op last van Phanos. Alle door Phanos verdreven woonboten uit de ASM-haven werden naast de woonboten in de Nieuwe Haven geplaatst die al op een tijdelijke, ongewenste en als gevaarlijk bestempelde ligplaats lagen.

De afgelopen 15 jaar heeft de gemeente tot drie maal toe ([2004](#), [2009](#), [2018](#)) de opdracht verstrekt om een veiligheidsonderzoek uit te voeren voor de Nieuwe Haven. Uit elk onderzoek bleek dat het risico voor de woonboten aanzienlijk was en toenam. Het vergrote risico wordt onder andere veroorzaakt door het toenemen van de bedrijvigheid, het uitbreiden van de witte vloot (passagiersschepen) en overige bedrijfsvaartuigen en de afmetingen van de schepen.

Begin dit jaar heeft ook de Gelderlander onderzoek gedaan naar de veiligheid in de Nieuwe Haven en daaruit bleek dat [de 15 woonboten in de Nieuwe Haven op een levensgevaarlijke plek liggen](#). Bijna 60 incidenten waarvan 18 aanvaringen telde de Nieuwe Haven de afgelopen 15 jaar. Als reactie op het onderzoek en de publicatie gaf de gemeente aan dat ze geen oplossing hadden voor de woonboten uit de Nieuwe Haven en [de zoektocht naar andere ligplaatsen voor de woonboten nog niets opgeleverd had](#).

18 sept 2018 is de gemeenteraad nogmaals op de hoogte gesteld van het gevaar voor de woonboten in de Nieuwe Haven door de 'Nota Nautische veiligheid Nieuwe Haven en Raadsbrief Nautische veiligheid Nieuwe Haven versie 2' waar de volgende rapporten aan toegevoegd waren:

- Quickscan Nautische veiligheid Nieuwe Haven Arnhem.
- Rapport Actualisatie Onderzoek Veiligheid Nieuwe Haven Arnhem.

De inleiding en consequenties van het veiligheidsonderzoek in de desbetreffende brief van de gemeente aan de gemeenteraad spreken voor zich: *"...In de Nieuwe Haven in Arnhem wordt gewoond (woonschepen), gewerkt (industrie) en gerecreëerd. Functies die in dit gebied moeilijk samen gaan en tot onveilige situaties leiden. Dit is in toenemende mate het geval. (...) Uit de onderzoeken blijkt dat de nautische veiligheid in de Nieuwe Haven in het geding is en de kans op ongelukken in ongeveer twee derde van de onderzochte gebeurtenissen reëel te noemen is. (...) De meest effectieve maatregelen voor de langere termijn kunnen pas goed worden bepaald op basis van een nog op te stellen visie. (...) Deze visie zullen wij in de eerste helft van 2019 aan u voorleggen..."*

In het aan de raadsbrief bijgevoegde 'Rapport Actualisatie Onderzoek Veiligheid Nieuwe Haven Arnhem' is in hoofdstuk 4.2.4 de 'Mogelijkheden voor wonen en recreatie buiten de haven' opgenomen: *De volgende mogelijkheden kunnen nader onderzocht worden en hebben kans van slagen: "...Ruimte opnemen voor woonschepen in de nevengeul in Meinerswijk in het plan voor Stadsblokken-Meinerswijk ..."* In de vergadering van het college van B&W is vervolgens [het besluit](#) genomen om de opdracht te geven voor het opstellen van een visie voor de Nieuwe Haven naast het doorvoeren van een aantal tijdelijke maatregelen om tussentijds de veiligheid te vergroten.

Het ontwerpbestemmingsplan voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk is echter begin November 2018 al geaccordeerd door het College van B&W. De hierboven genoemde visie die in 2019 zal worden opgesteld zal daarom te laat komen.

De gemeente heeft in 2007 een resultaatsverplichting op zich genomen om een nieuwe locatie voor minimaal 35 woonboten te ontwikkelen. De opgave voor het ontwikkelen van een locatie voor woonboten is opgenomen als randvoorwaarde voor het te ontwikkelen gebied [Stadsblokken/Meinerswijk](#).

Sinds 2012 heeft de gemeente in meerdere zaken (rechtbank Gelderland, raad van State en onlangs weer bij de ombudsman) vernomen dat ze nog steeds een verplichting hebben naar de woonbootbewoners op de ongewenste plekken om een gewenste locatie te ontwikkelen. Bij elke zaak heeft de gemeente aangegeven dat er weinig tot geen schot in de zaak zit i.v.m. het ontbreken van mogelijke locaties.

Tot teleurstelling van woonbootbewoners in de Nieuwe Haven heeft Kondor Wessels Projecten (KWP) geen ligplaatsen voor woonboten opgenomen in het [Masterplan 3.0](#) t.b.v. het bestemmingsplan 'Gebiedsontwikkeling Stadsblokken/Meinerswijk'. Als reactie op ons bezwaar heeft KWP samen met de gemeente [een brief verzonden](#) waarin ze aangaven dat het niet opnemen van gewenste ligplaatsen volgens de door de gemeenteraad gestelde kaders bepaald is.

Op 2 november 2018 [heeft het College B&W het ontwerpbestemmingsplan Stadsblokken Meinerswijk geaccordeerd](#). In dit ontwerpbestemmingsplan zijn geen ligplaatsen voor woonboten opgenomen. Hiermee blijven zowel de woonbootbewoners als de gemeente Arnhem in een uitzichtloze situatie.

De bewoners van 15 woonboten uit de Nieuwe haven hebben vervolgens eind November 2018 [een brief aan de gemeenteraad verzonden](#) waarin we hebben aangegeven dat we graag antwoord zouden ontvangen op de volgende vragen: Bent u op de hoogte van;

- 1) het [besluit](#) uit 2007 om binnen 5 jaar uitzicht te bieden op gewenste ligplaatsen voor alle woonboten op door de gemeente ongewenst verklaarde locaties?
- 2) de [resultaatsverplichting en randvoorwaarde](#) voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk m.b.t. gewenste woonbootlocaties?
- 3) de [reactie van KWP en de gemeente](#) dat er niet voldaan gaat worden aan de resultaatverplichting en randvoorwaarden i.v.m. de door u gestelde kaders?
- 4) De [gevolgen](#) van het niet opnemen van die beloofde gewenste ligplaatsen in het bestemmingsplan voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk?
- 5) ons ingediende voorstel waarin een alternatief plan ([Masterplan Eilanden 4.0](#)) is opgenomen waarmee alle veiligheidsproblemen in de Nieuwe Haven t.b.v. de woonboten en de R&Z vereniging/jachthaven Jason opgelost kunnen worden en tevens het woonbotendossier van de gemeente Arnhem afgesloten kan worden?

Twee maanden later wachten we nog steeds op een antwoord m.b.t. wanneer onze brief behandeld en onze vragen beantwoord gaan worden. Ook onze meerdere verzoeken aan de wethouder om in gesprek te gaan is afgewezen.

We hebben vervolgens de ombudsman een bericht verzonden om te vragen of zij contact kunnen opnemen met de gemeente en die heeft geantwoord met de reactie dat eerst zoveel mogelijk woonbootbewoners een klacht bij de ombudsman dienden in te dienen zodat ze hun zaak kon behartigen.

Bij deze onze klacht: Doordat de gemeente haar afspraken uit 2007 niet nakomt (m.b.t. de resultaat en -inspanningsverplichting t.b.v. het ontwikkelen van ligplaatsen voor de woonboten op de ongewenst verklaarde locaties t.a.v. het binnen vijf jaar uitzicht kunnen bieden op een gewenste, veilige en permanente ligplaats) vallen wij al meer als tien jaar tussen wal en schip. Het resultaat hiervan is dat wij juridisch, financieel maar ook in ons woongenot gedupeerd worden door de gemeente Arnhem. Rechten die voorheen nog wel voor onze huizen golden zijn opeens niet meer van toepassing volgens de gemeente ambtenaren. We kunnen daarnaast geen kant op met onze woonboot; wijzigingen zoals uitbreiden van de woonboot mag niet. Verkopen is niet mogelijk i.v.m. de ongewenste status die de gemeente ons heeft toegekend en de uitzichtloze situatie waarin we verkeren. Daarnaast lopen wij dagelijks een vergroot risico tot letsel aangezien de tijdelijke ligplaats die de gemeente ons toegewezen en vergunt heeft op meerdere punten als onveilig is verklaard. Dit is vastgelegd in meerdere onafhankelijke veiligheidsonderzoeken die de afgelopen jaren in opdracht van de gemeente Arnhem zijn uitgevoerd.

Wat heeft u al gedaan om uw probleem op te lossen?

Er zijn de afgelopen 11 jaar meerdere rechtszaken gevoerd bij o.a. de rechtbank Gelderland en de Raad van State om de gemeente ertoe te bewegen om zich aan de inspanning- en resultaat verplichting te houden met betrekking tot het verzorgen van de gewenste, veilige en permanente ligplaats. Zowel de Raad van State als de rechtbank Gelderland hebben in hun uitspraken opgenomen dat de gemeente Arnhem zich dient te houden aan de inspanning en -resultaatverplichting.

Toen we vorig jaar vernamen dat de gemeente had aangegeven zich niet aan de inspanning en -resultaatverplichting te gaan houden m.b.t. het creëren van ligplaatsen zijn wij een actiegroep opgestart samen met alle overige gedupeerde woonbooteigenaren. We hebben toen getracht het gesprek met de gemeente aan te gaan maar de wethouder wil niet met ons in gesprek en onze brief aan de raadsleden is na twee maanden nog niet in behandeling genomen.

Wat wilt u graag bereiken door ons in te schakelen?

1. We zouden graag willen dat de gemeente Arnhem alsnog z.s.m. onze veilige, gewenste en permanente ligplaats oplevert en hiermee aan de resultaat- en inspanningsverplichting voldoet die ze in 2007 op zich heeft genomen. (die inspanningsverplichting is onlangs opnieuw in de rechtbank bevestigd)
Het opnemen van de beloofde ligplaatsen in het bestemmingsplan 'Gebiedsontwikkeling Stadsblokken/Meinerswijk' is de eerste stap die de gemeente kan zetten om de afspraken na te komen. We hebben tevens een alternatief plan ([Masterplan Eilanden 4.0](#)) voorgesteld waarbij er meerdere problemen opgelost worden en een flink aantal ligplaatsen gecreëerd worden op locaties die nu al een bestemming wonen zijn toegekend. We zouden graag zien dat hier serieus naar gekeken wordt.
2. Er dient z.s.m. een oplossing te komen voor alle woonbootbewoners die nu al jaren in onzekerheid liggen te wachten op de beloofde gewenste ligplaats. De gemeente Arnhem zou uiterlijk in juli 2012 uitzicht bieden op een gewenste, veilige en permanente ligplaats. Dit is opgenomen als inspanningsverplichting en resultaatverplichting. We zijn nu ondertussen 11 jaar verder sinds die belofte. Indien er geen ligplaatsen te vinden/creëren zijn (de gemeente Arnhem heeft meerdere malen aantoonbaar nagelaten om mogelijkheden te benutten om invulling te kunnen geven aan de inspanningsverplichting/resultaatsverplichting en doet dat nu wederom m.b.t. het bestemmingsplan 'Gebiedsontwikkeling Stadsblokken/Meinerswijk') dan dienen de woonbootbewoners alsnog een marktconform uitkoop aanbod te ontvangen van de gemeente Arnhem.

Naam overheidsinstantie:

Adres: Gemeente Arnhem, Eusebiusbuitensingel 53
Postcode: 6828 HZ
Plaats: Arnhem

Met wie heeft u daar contact gehad?

Wethouder: De heer Jan van Dellen
Havenmeester: De heer Berdie de Ruiter
Afdelingshoofd Wijkonderhoud: De heer Martin Kloppenburg

Het probleem speelt sinds:

In 2005 zijn we ongewenst verklaard door de gemeente met de belofte (inspanning en resultaatverplichting) dat ze binnen vijf jaar uitzicht zouden bieden op een gewenste ligplaats.

In 2012 werd voor het eerst duidelijk dat de gemeente Arnhem onder haar afspraak uit probeerde te komen waarop tijdens meerdere rechtszaken de rechter in de uitspraken opgenomen heeft dat de gemeente zich aan de afspraken diende te houden.

Wanneer heeft u het probleem voorgelegd aan de overheidsinstantie?

De afgelopen jaren hebben we het probleem meerdere keren per jaar bij de gemeente voorgelegd.

Wanneer heeft de overheidsinstantie voor het laatst gereageerd?

M.b.t. de tijdelijke noodoplossingen/verbeteringen m.b.t. de veiligheid hebben we eind 2018 nog contact gehad met dhr. Kloppenburg.

M.b.t. het opleveren van de beloofde, veilige, gewenste en permanente ligplaats heeft de ombudsman voor het laatst contact gehad met de gemeente t.b.v. [dossienummer: 201811428](#)